

สิทธิหน้าที่ และ ความรับผิดชอบ ในมุมมอง ศาสนาอิสลาม

รศ.เสาวนีย์ จิตต์หมวด
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

หลักคำสอนของอิสลาม กับเรื่อง สิทธิ และหน้าที่

จากการที่ศาสนาอิสลาม เป็นวิถีในการดำเนินชีวิต อิสลาม จึงได้พูดถึงสิทธิหน้าที่ของคนใน สถานภาพต่างๆ ไว้ ท่านศาสดา มุฮัมมัด บอกว่า *“พระเจ้าไม่ได้ส่ง ท่านมาเพื่อการอื่นใด นอกจากทำ หน้าที่ในการดักเตือนมนุษย์”* คือ เชิญชวนให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว เพราะฉะนั้นจึงเป็นเรื่องของหน้าที่ที่ บอกไว้ว่า มนุษย์แต่ละคนที่มีหลายๆ สถานภาพ รวมทั้งท่านศาสดาเอง มีหน้าที่ต่างกัน อิสลามได้กำหนด คำว่า “บทบาท” เอาไว้ ซึ่งในบทบาท มีทั้งมิติที่เป็นสิทธิและเป็นหน้าที่ กำหนดไว้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ความเป็นสามีภรรยา บอกไว้ว่า สามีมีหน้าที่อย่างไร มีสิทธิอย่างไร ภรรยาก็เช่นกัน หน้าที่ของภรรยา คืออะไร สิทธิของภรรยาคืออะไร ในแง่ของความเป็นผู้หญิง - ผู้ชาย ก็ จะบอกสิทธิและหน้าที่ไว้เช่นกัน เช่น การรับมรดก ผู้ชายมีสิทธิในการรับ มรดกจากบุพการีเป็นจำนวน ๒ เท่าของผู้หญิง ส่วนผู้หญิงมีสิทธิเพียง ๑ เท่า เท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าหน้าที่ ของผู้ชายต้องดูแลครอบครัว ต้อง

ดูแลพ่อแม่ ผู้ชายมีหน้าที่ในการ หาเลี้ยงครอบครัว รับผิดชอบทาง ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ในขณะที่หน้าที่ของผู้หญิงที่เป็นภรรยา หน้าที่ของนางอยู่ที่บ้าน เป็นแม่บ้าน ดูแลจัดการบ้านเรือน อาหาร เลี้ยง ดูอบรมลูก ทำหน้าที่เป็นครูคนแรก ของลูก เป็นต้น การที่ผู้หญิงมีสิทธิ ได้รับมรดกเพียงส่วนเดียวเพราะ ผู้หญิงไม่ได้มีหน้าที่ออกไปรับผิดชอบ ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว

นอกจากนี้ ในแง่ของความ เป็นพ่อแม่ ในคัมภีร์อัลกุรอานบอก ไว้ว่า *“ให้ปฏิบัติดีกับพ่อแม่ คือ หน้าที่ ของลูก”* สิทธิของพ่อแม่ต้องได้รับ การเลี้ยงดูจากลูก จึงเป็นหน้าที่ของ ลูกที่จะต้องเลี้ยงดูพ่อแม่ และได้ บอกถึงสิทธิของลูกว่า *“แม่ต้องให้นม ลูกเป็นเวลาถึง ๒ ปี”* จึงเป็นหน้าที่ ของแม่ในการให้นมลูกเป็นเวลา ๒ ปี และก็เป็นสิทธิของลูกที่จะได้รับนม จากแม่เป็นเวลา ๒ ปี คำสอนของ ท่านศาสดามุฮัมมัดบอกว่า *“แท้จริง สวรรค์อยู่ใต้เท้ามารดาของท่าน”* เท่ากับเป็นการบอกถึงสิทธิของแม่ที่ จะได้รับการปฏิบัติดีจากลูก และก็

เป็นหน้าที่ของลูกที่จะต้องปฏิบัติดี ต่อแม่มากกว่าใครอื่น มีสาวกผู้ใกล้ชิด ถามท่านศาสดาว่า *“ใครจะเป็น เพื่อนที่ดีที่สุดสำหรับฉัน”* ท่านตอบ ว่า *“แม่”* เขาถามอีกว่า *“แล้วใครอีก ละ”* ท่านก็ตอบว่า *“แม่”* จนกระทั่ง ครั้งที่ ๔ ท่านจึงตอบว่า *“พ่อ”* จึง เห็นได้ว่า ท่านศาสดาให้น้ำหนัก กับ ‘แม่’ มาก เพราะในคัมภีร์ อัลกุรอานบอกไว้ว่า แม่ต้องทำ หน้าที่อุ้มท้องเป็นเวลานานถึง ๙ เดือน เพราะฉะนั้นจึงให้ทำดีต่อแม่ ทำดีต่อพ่อ จึงเห็นได้ว่า ในคำสอน จะบอกถึงสิทธิและหน้าที่เอาไว้ ซึ่ง นี้เป็นเรื่องของครอบครัว

นอกจากนั้นยังมีคำสอนอีกมาก เช่น *"สามภรรยาต่างเป็นอาภรณ์ของกันและกัน"* เพราะฉะนั้นจึงเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ต่อกัน เป็นอาภรณ์หมายได้ทั้ง เป็นเครื่องปกปิดความร้อนหนาว เป็นเครื่องปกปิดความอับอาย เป็นเครื่องส่งเสริมบุคลิกภาพ เป็นสิ่งประดับประดาให้สวยงาม เป็นต้น ดังนั้นมันจึงมีนัยยะมากมายของการทำหน้าที่ซึ่งกันและกัน ในรายละเอียดของอิสลามจะบอกไว้ว่า หน้าที่ของสามีที่ต้องปฏิบัติต่อภรรยาอะไรบ้าง และหน้าที่ที่ภรรยาต้องปฏิบัติต่อสามีมีอะไรบ้าง บอกไว้เป็นข้อๆ เป็นรายละเอียดของคำสอนของท่านศาสดามุฮัมมัด รวมทั้งสิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่าง ดังนั้นถ้ามุสลิมทราบและเข้าใจในหลักคำสอนในอิสลามแล้ว จะเห็นทั้งในแง่ของสิทธิของฝ่ายหนึ่งและหน้าที่ของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับสถานภาพที่คู่กันอยู่ เช่น สามีกับภรรยา พ่อแม่กับลูก สิทธิกับหน้าที่มักจะไขว้กันอยู่ เช่น สิ่งที่เป็นสิทธิของภรรยาก็เป็นหน้าที่ของสามีนั่นเอง

นอกจากในระดับครอบครัวแล้ว ในความเป็นชุมชน แต่ละบ้านก็มีเพื่อนบ้าน อิสลามมีการพูดถึง

สิทธิและหน้าที่ระหว่างเพื่อนบ้านว่า *"ต้องปฏิบัติดีต่อเพื่อนบ้าน"* คือ เป็นหน้าที่ของเราต่อเพื่อนบ้าน ในขณะที่เดียวกันก็ชี้ให้เห็นว่า เป็นสิทธิของเพื่อนบ้านที่จะได้รับจากเรา อาทิ ท่านศาสดามุฮัมมัดบอกไว้ว่า *"ถ้าเราทำอาหาร แล้วอาหารส่งกลิ่นไปถึงเพื่อนบ้าน ท่านบอกว่า เป็น สิทธิของเพื่อนบ้านที่จะได้รับอาหารจากเราด้วย"* จึงต้องมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ในเรื่องของการปลูกบ้าน การตั้งบ้านขวางทางลมของเพื่อนบ้านถือว่าเป็นผิด เรื่องที่ดินขายคาห้ามไปล้ำเขตเพราะเป็นที่ของเขา เราจะไปละเมิดสิทธิของเขาไม่ได้ เมื่อเป็นสิทธิของเพื่อนบ้านก็เป็นหน้าที่ของเรา หรือถ้าเพื่อนบ้านเราถึงแก่ความตาย ก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องดูแลเขา เพราะฉะนั้นจึงบอกว่า บ้านที่มีคนตายต้องไม่มีควันขึ้นเป็นเวลา ๓ - ๗ วัน หมายความว่า บ้านนั้นไม่ต้องประกอบอาหาร ซึ่งหมายถึงว่าเป็นหน้าที่ของเพื่อนบ้านที่จะต้องประกอบอาหารไปให้บ้านของผู้ตาย คือเป็นสิทธิของบ้านผู้ตายที่จะได้รับจากเรา และเป็นหน้าที่ของเราที่จะปฏิบัติกับเขา หรือหากว่า เขายากจน ก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะไป

ดูแลเขา เป็นสิทธิของเขาที่จะได้รับความช่วยเหลือ การแบ่งปันจากเรา

ในระดับสังคม หลักพื้นฐานของอิสลามมีเรื่อง ชะกาต คือ เมื่อครบรอบปีแล้ว ใครที่มีทรัพย์สินเงินทองเกินพิกัดที่ศาสนากำหนดไว้ เช่น มีทองเกิน ๕ บาท ต้องออกชะกาตตามอัตราที่กำหนดไว้เช่นกัน ถ้าเป็นเงินก็ ๒ เปอร์เซนต์ครึ่ง พืชพันธุ์ ัญญาหาร สัตว์ เช่น วัว แกะ แพะ อัตราก็แตกต่างกันไป ถ้าเป็นสัมปทานก็ ๒๐ เปอร์เซนต์ จึงเป็นหน้าที่ของคนที่มีทรัพย์สินเงินทองเกินพิกัด เมื่อครบรอบปีแล้วเขาต้องบริจาคให้กับคนที่มีสิทธิจะได้รับ ๘ จำพวก อาทิ คนขัดสน ยากจน เด็กกำพร้า คนเดินทาง หรือให้เป็นศาสนกุศล เช่น สร้างโรงเรียน ทำสะพาน สร้างโรงพยาบาล เป็นต้น ถือเป็นหน้าที่ที่ผู้้นั้นต้องช่วยเหลือสังคม ชะกาต จึงเป็นสิทธิของคนจน และเป็นหน้าที่ของคนที่มีทรัพย์สินครบพิกัดใน ๑ ปี ที่ต้องบริจาคให้

sekolahalamarridho.files.wordpress.com

ใน “หน้าที่” ต้องมี “ความรับผิดชอบ”

ใน “หน้าที่” ก็ต้องมี “ความรับผิดชอบ” ด้วย อิสลามถือว่าเป็น “อามานะห์” คือ เป็นความรับผิดชอบ เพราะฉะนั้นเมื่อมอบหมายหน้าที่ให้แล้วก็จะดูว่า เรามีความรับผิดชอบหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นหน้าที่ บางคนก็รู้ แต่ไม่ทำ แสดงว่าไม่มีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่ต้องมีความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติ มุสลิมทุกคนจะต้องถูกสอบสวนในวันแห่งการพิพากษา คือ เมื่อมุสลิมตายไปแล้วต้องไปเกิดใหม่ในวันสิ้นโลก การงานประการแรกที่มุสลิมจะต้องถูกสอบสวนก็คือ เรื่องการละหมาด มุสลิมจะต้องละหมาดวันละ ๕ เวลา ประการที่สอง ไม่ว่าจะชายหรือหญิง จะต้องถูกสอบสวนเรื่องความรับผิดชอบ หรือ อามานะห์ ในหน้าที่ของเขาที่ได้รับมอบหมายในสถานภาพต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้

ในหลักการว่า เขามีหน้าที่อะไรที่จะต้องปฏิบัติ เช่น ผู้หญิงต้องถูกสอบสวนในเรื่องของความเป็นแม่บ้าน ดูแลบ้าน เป็นอย่างไร ปฏิบัติต่อสามีเป็นอย่างไร ดูแลอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นอย่างไร ผู้ชายก็ถูกสอบสวนในแง่ของความเป็นหัวหน้าครอบครัว ที่จะต้องทำหน้าที่ปกป้องทั้งตัวเขาและครอบครัวให้พ้นจากไฟนรก ทำหน้าที่นั้นหรือไม่ เช่น เอาทรัพย์สินมาออกซะภาคหรือเปล่า ในแง่ของลูกก็ต้องถูกสอบสวนว่าปฏิบัติต่อพ่อแม่อย่างไร ซึ่งในคำสอนจะบอกได้เลยว่า การปฏิบัติของลูกต่อพ่อแม่ไม่ว่าจะบวกรหรือลอบ นอกจากจะได้รับการพิพากษาตอบแทนในโลกหน้าแล้ว พระเจ้า จะทรงตอบแทนให้เห็นตั้งแต่ในโลกนี้

ในฐานะครูกับลูกศิษย์ กับ การเรียนการสอนเรื่อง สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ

เวลาพูดถึงสถานภาพและบทบาท แต่ละคนมีสถานภาพ และแต่ละคนก็มีบทบาท ซึ่งในบทบาทจะประกอบด้วยองค์ประกอบ ๒ ส่วน เมื่อถามนักศึกษาว่าคืออะไรบ้าง คำตอบประมาณ ๙๙.๙๙ เปอร์เซ็นต์ จะตอบว่า หน้าที่และความรับผิดชอบ ในบทบาทของความเป็นนักศึกษา ความเป็นลูก ก็คือเขามีหน้าที่กับความรับผิดชอบ แต่คำว่า "สิทธิ" จะไม่มีเป็นคำตอบออกมา เราจึงต้องอธิบายว่า ในแต่ละบทบาทประกอบไปด้วย สิทธิกับหน้าที่ และยิ่งสถานภาพที่คู่กันอยู่ สิทธิกับหน้าที่ก็ไขว่กันอยู่ สิทธิของลูกก็เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ หน้าที่ของพ่อแม่ก็คือสิทธิของลูก เพราะฉะนั้นเราจึงบอกให้เขาเห็นว่า เป็นเพราะเราไม่รู้เรื่องสิทธิกัน เราจึงปล่อยให้มีการละเมิดสิทธิ ซึ่งการละเมิดสิทธิก็มี ๒ ลักษณะคือ เป็นการละเมิดสิทธิโดยตั้งใจ และละเมิดสิทธิโดยไม่ตั้งใจ ซึ่งการละเมิดสิทธิที่อันตรายมากก็คือ การละเมิดสิทธิโดยไม่ตั้งใจ เช่น พ่อแม่ละเมิดสิทธิลูกโดยไม่ได้ตั้งใจ และไม่รู้ตัว ส่วนลูกก็ไม่ได้ตั้งใจว่าตัวเองกำลังละเมิดสิทธิพ่อแม่ ไม่รู้ว่าพ่อแม่มี

สิทธิได้รับอะไรจากเรา ก็คิดแต่ว่าฉันมีหน้าที่ได้รับอะไรจากพ่อแม่บ้าง แต่ไม่คิดว่าตัวเองต้องทำหน้าที่อย่างไรต่อพ่อแม่ พ่อแม่มีสิทธิที่จะได้รับความเคารพ การประพฤติดีจากเราที่เป็นลูก ถ้าเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ต้องไปเยี่ยมเยียนท่าน ไม่ปล่อยให้ท่านเหงาหงอย

ส่วนการละเมิดสิทธิโดยตั้งใจ ปัจจุบันก็พบว่ามีมากขึ้น และเป็นการละเมิดสิทธิที่ผิดทั้งทางกฎหมาย และศีลธรรม เช่น การที่ครูบาอาจารย์ไปล่วงละเมิดทางเพศต่อศิษย์ ทางกฎหมายก็ผิด ศีลธรรมยิ่งผิดใหญ่เลย และเดี๋ยวนี้ ในครอบครัวกันเองก็มีการละเมิดสิทธิเรื่องนี้กันด้วย ซึ่งพ่ออาจไปละเมิด

ต่อลูก ปัจจุบันวัยรุ่นที่รักสนุก เมื่อท้องแล้วไปทำแท้ง ซึ่งความจริงแล้วเด็กในท้องเขาก็มีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง ได้รับการเลี้ยงดู อุ้มชูตั้งแต่เขายังอยู่ในท้อง แต่ในปัจจุบัน เราละเมิดสิทธิเด็กตั้งแต่เขาอยู่ในครรภ์มารดากันแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อเรามีความสัมพันธ์จนมีเด็กอยู่ในท้อง นั่นก็คือ เรามีสถานภาพเป็นแม่แล้ว อีกฝ่ายก็คือความเป็นพ่อ หน้าที่ของเราคือปกป้องเขา ไม่ใช่ไปทำแท้ง จะเห็นได้ว่าทุกวันนี้การละเมิดสิทธิมีความรุนแรงมากขึ้น โดยเราอาจไม่ได้คิดว่าเป็นสิทธิของเขา เพราะฉะนั้นเราต้องมาพูดกันให้มากขึ้นแล้วในเรื่องสิทธิ

ในการเรียนการสอน บางทีเราจึงพานักศึกษาไปที่สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนที่พญาไท แล้วให้เขาเขียนกลับมาว่า เขาได้ข้อคิดอะไรบ้าง บางคนบอกว่า เขารักพ่อแม่มากขึ้นเพราะเขาไม่ได้ถูกทิ้งอย่างเด็กเหล่านั้น บางคนก็บอกว่า เขาเกิดความตระหนักในคำว่า หน้าทีและความรับผิดชอบ เขาจะไม่ทำอะไรที่ผลักภาระให้กับสังคม นี่ก็เข้ามาถึงเรื่องของสิทธิและหน้าที่

ปัญหาสังคมมาจากการที่เราไม่เข้าใจเรื่องสิทธิและหน้าที่

ยกตัวอย่างปัญหาเด็กวัยรุ่น ที่เขามีการบัญญัติศัพท์ว่า เด็กไทย ปัจจุบันเป็นเด็กพันธุ์ซีเหงา เพราะ ว่าเด็กเหล่านี้ถูกละเมิดสิทธิในแง่ของความเป็นลูก พ่อแม่ละเลยหน้าที่ของตนเอง อิสลามบอกว่า "สิ่งทีอนุญาตที่น่าวังเกียจที่สุดของอิสลาม ก็คือ 'การหย่าร้าง' เพราะจะทำให้ บัลลังก์ของพระเจ้าสิ้นสะเทือน" แต่ปัจจุบัน เราพบว่าสถิติของปัญหา การหย่าร้างสูงมาก สิ่งนี้จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งของปัญหาวัยรุ่นได้ หรือการที่ทั้งพ่อแม่ออกไปทำงานอย่างหามรุ่งหามค่ำ ก็คือการทิ้งลูก มีแต่เงินให้ แต่ไม่ได้ให้ความรักความอบอุ่น ไม่ได้ให้สิทธิเขา ไม่ได้ทำหน้าที่ เขาก็กลายเป็นเด็กพันธุ์ซีเหงา มีแต่เทคโนโลยี ปัญหา นี้จึงมาจากการที่เด็กถูกละเมิดสิทธิ

พ่อแม่ไม่ได้ทำหน้าที่ของตนตามที่ควรจะเป็น จึงกลายเป็นปัญหาสังคมได้

หรืออย่างปัญหาเศรษฐกิจ ในศาสนาอิสลาม เรื่องชะกาด ทรัพย์สินของคนรวยส่วนหนึ่งเป็นสิทธิของคนจน ที่พระเจ้ามอบผ่านให้คนรวยไว้ ถ้าคนรวยเท่าไรก็ต้องมอบให้คนจนมากเท่านั้น ถ้าหากแต่ละคนทำหน้าที่ตรงนี้อย่างเต็มที่ นั้นแสดงว่า ช่องว่างทางเศรษฐกิจจะค่อย ๆ ลดลงและหมดไป ในที่สุด เพราะคนจนได้รับสิทธิอันพึงได้ของเขา ในขณะที่เดียวกันศาสนาที่ไม่ได้สอนว่าให้คนจนนั่งอมมือรอเท้า แต่ให้ทำมาหากิน แต่เมื่อสังคมมีความแตกต่างทางฐานะ คนรวยมากก็ต้องให้คนจนมากเท่านั้น คนจนก็จะค่อย ๆ หมดไป ก็เป็นการช่วยป้องกัน

และแก้ไขปัญหาความยากจนได้ทางหนึ่ง ปัจจุบันปัญหาสังคมประการหนึ่งเกิดจากปัญหาความยากจนซึ่งอาจโยงไปหาปัญหาอื่น ๆ ได้ต่อไป เช่น ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาคอร์รัปชัน สำหรับปัญหาคอร์รัปชัน มุสลิมมีหน้าที่ต้องซื้อสัตย์ต่อสถานภาพของตัวเอง คอร์รัปชันไม่ได้ ถ้าหากยังยาเกรงพระเจ้าแล้ว ไม่ต้องคำนึงถึงว่า มีใบเสร็จหรือไม่มี จึงเป็นการป้องกันปัญหานี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

ภาพ : farmstatic.flicks.com

สิทธิของประชาชน คือ หน้าที่ของรัฐบาล

การที่รัฐบาลมีโครงการประชานิยมทั้งหลายให้กับประชาชน เป็นสิทธิของประชาชนที่จะได้รับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมนั้น การที่ประชาชนเป็นผู้เสียภาษีให้กับสังคมนั้นก็มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ต่างๆ จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการที่จะดูแลทุกข์สุขของประชาชน การให้ตรงนี้ไม่ถือว่าเป็นบุญคุณ และการให้ต้องเป็นการให้ที่ไม่ใช่เป็นการสร้างหนี้รายหัวให้กับประชาชนโดยที่ประชาชนไม่รู้ตัว ก็ผิดกระบวนการในการได้มาของเงินที่ให้ กลายเป็นว่า ประชาชนมีหนี้รายหัวเพิ่มขึ้น แต่ประชาชนที่ไม่รู้จักเป็นหนี้บุญคุณ ในประเทศอื่น ประชาชนเขามีการบ่มเพาะจนเขารู้ถึงสิทธิที่เขาพึงได้รับ เมื่อเขาไม่ได้รับสิทธินั้น เขาจึงร้องเรียนบอกกล่าวให้รู้ว่าเขาถูกละเมิดสิทธิ นั้น แต่ปัญหาของบ้านเรา ส่วนใหญ่ประชาชนจะไม่รู้ถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้รับของตัวเอง พอใครมาให้อะไรหน่อยจึงคิดว่า คนนี้เขาดีจังเลย ซึ่งหารู้ไม่ว่า เป็นหน้าที่ของเขา ต้องให้ประชาชนรู้ว่าเขามีสิทธิอันพึงมีพึงได้เพื่อไม่ให้ใครมาละเมิดสิทธิ

สมัยก่อนเราจะเห็นว่า รัฐมีนโยบายจะทำอะไรก็ทำ ไม่ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จึงไปละเมิดสิทธิประชาชน เช่น ที่มาบตาพุด และอีกหลายแห่งที่ประชาชนเดือดร้อนอยู่จนทุกวันนี้ ในอดีต อย่างชุมชนบ้านครัว เป็นชุมชนมุสลิมแรก ๆ ที่กล้าลุกขึ้นต่อสู้กับรัฐ ลุกขึ้นมาเรียกร้องสิทธิในการอยู่เป็นชุมชนของเขา ในช่วงหลังเมื่อประชาชนเมืองศรีนครมีกลุ่มที่ ขับเคลื่อนให้ประชาชนได้รู้สิทธิของตัวเอง ต่อสู้เพื่อ สิทธิของตัวเอง จึงเป็นกลุ่มที่กลายเป็นศัตรูของรัฐ มี หลายคนที่ถูกออกมาต่อสู้เรียกร้องสิทธิ หรือปกป้อง สิทธิก็จบชีวิตไปโดยหาผู้รับผิดชอบไม่ได้ เป็นการ ละเมิดสิทธิกันถึงชีวิต หลายคนจึงต้องล่าถอยไป เพื่อ รักษาชีวิตของตัวเองและลูกหลาน เพราะฉะนั้น ตอน นี้จะเหลือสักกี่คนที่กล้ายืนหยัดลุกขึ้นมาต่อสู้เรียกร้อง

Photo by Salsabihah
http://wallpaper.muslimonline.org

หน้าที่ของความเป็นมนุษย์

มนุษย์มีหน้าที่ดึกเดือนกัน ท่านศาสดาก็ถูกส่งมาให้ทำหน้าที่นี้ หน้าที่ของเราอีกประการหนึ่งคือ มีหน้าที่เคารพภักดีต่อพระเจ้าเป็นเจ้า หน้าที่ของมนุษย์ในศาสนาอิสลาม เป็นลักษณะความสัมพันธ์ ๓ ส่วน ๑.หน้าที่ต่อพระเจ้า ๒.หน้าที่ต่อ มนุษย์ด้วยกัน จะมนุษย์คนเดียว หรือเป็นสิ่งมีชีวิตก็ตาม และ ๓. หน้าที่ต่อสิ่งแวดล้อม คือ ไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม อย่างปัญหาสิ่งแวดล้อม หลักการอิสลามให้ประหยัด อย่า ฟุ่มเฟือย เพราะฉะนั้นการใช้ ทรัพยากร การใช้พลังงานต่างๆ อย่างฟุ่มเฟือยโดยไปทำลายสิ่งแวดล้อมก็ถือว่าผิดแล้ว อิสลามจะ เน้นเรื่องความประหยัด มัซฮัลล์ ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย และอย่า ไปทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่ พระองค์สร้างขึ้นมา มุสลิมจึงมี หน้าที่ต่อสามส่วนนี้ ซึ่งการที่เรา ทำหน้าที่ต่อมนุษย์ก็เท่ากับความสัมพันธ์ที่เรามีต่อพระเป็นเจ้า

เหมือนกัน เพราะจากส่วนที่หนึ่งก็ ทำให้เราทำส่วนที่สองด้วยความภักดี และการที่เราทำดีต่อสิ่งแวดล้อมก็ เป็นหน้าที่ที่พระเจ้ากำหนดไว้ให้เรา ทำ ถ้าเราทำหน้าที่ได้กับทั้งสามส่วน ด้วยความยำเกรงพระองค์ เราย่อม ได้รับการตอบแทนที่ดี

คุณค่าของการเกิดเป็นมนุษย์ คือ การเป็นตัวแทนของพระเจ้า และการเป็นประชาชาติตัวอย่าง การเป็นประชาชาติตัวอย่างของท่าน ศาสดามูฮัมหมัดคือ การที่เราจะ เป็นตัวอย่างได้ เราต้องทำดี บุคคล ตัวอย่างจึงเป็นบุคคลที่ทำดี คุณค่า ของเราในความเป็นประชาชาติ ตัวอย่าง เป็นประชาชาติสายกลาง คำว่า สายกลาง ก็คือ ความพอเพียง ความพอดี ความพอเหมาะ คือ ไม่ ทำตัวกระโจน แต่ก็ไม่ทรูทร่าฟุ้งเพื่อ ต้องทำดี อีกสถานภาพหนึ่งคือ ใน แห่งของพระเจ้า คำปฏิญาณของ มุสลิมมีอยู่ ๒ ประโยค คือ ยอมรับ ว่า อัลลอฮ์คือพระเจ้าองค์เดียว

ท่านศาสดาเป็นศาสนทูตจากพระเจ้า จาก ๒ ประโยคนี้ก็คือ ๑.ทำตัวเป็น ผู้แทนของพระเจ้าบนหน้าแผ่นดิน ๒.ทำตัวเป็นประชาชาติตัวอย่าง

สรุปแล้วคือ ต้องทำดี หน้าที่ ของความเป็นมนุษย์จึงต้องทำดี ใน การทำดีของเราโดยจะเอาตัวรอด อย่างเดียวไม่พอ เมื่อเราทำดีใน ส่วนของเราแล้ว เราต้องทำหน้าที่ ดักเตือนคนอื่นด้วย ทำดีต่อคนอื่น และดักเตือนเขา เชิญชวนให้เขาทำ ดีให้มาปรามในกรณีที่เขาทำชั่ว และ รักษาสิ่งแวดล้อม จึงถือว่าเป็น หน้าที่ของความเป็นมนุษย์ ซึ่งก็นำ มาจากหน้าที่ของท่านศาสดาซึ่ง มีหน้าที่ในการทำดีให้เป็นตัวอย่าง ทำดีด้วยการสอนและดักเตือน เพราะฉะนั้น เราก็ต้องทำในสิ่งนี้ ในทางกลับกันก็คือ เป็นสิทธิของ พระเจ้า ของเพื่อนมนุษย์ และสิ่ง แวดล้อมทั้งปวงที่จะได้รับการ ทำหน้าที่ของเรานั้นเอง

